

Tartalomjegyzék

Az alapítványunk munkatársai	2
Társ a Társban	4
Magunkról röviden	5
A Környezeti Partneriség Köszönetnyilvánítás forrásszerző kampánya	6
Civil társ Trust programiroda	10
Adományi program	13
Képzési program	17
Vidékfejlesztési programok	19
Technikai segítségnyújtás	22
Adományi listák	23
2003 évi mérleg	34
2003 eredménykimutatás	35
Könyvvizsgálói jelentés	36

Az alapítványunk munkatársai

Sebestyén Stella
kurátor,
a Pénzügyi
Szervezetek Állami
Felügyeletének
munkatársa,
közgazdász,
szakújságíró

Malatinszky Ákos
Adományi Bizottság
tagja

**Susztér
Melinda**
vidékfejlesztési
programvezető

**Temesvári
Szilvia**
adományi
programvezető

**Csoli
Virág**
receptíós

**Németh
Krisztián**
polgári
szolgálatos

Bilski Veronika
regionális forrászerző

Zalatnay László
Adományi Bizottság tagja

Balázs György
pénzügyi vezető

Foltányi Zsuzsa
igazgató
a kuratórium tagja,
biológus-
vegyészmérnök

Móra Veronika
igazgatóhelyettes,
a képzési program
vezetője

Máthé Anikó
programfelelős

Hartman Mátyás
az Ökotárs Alapítvány
kuratóriumának elnöke,
agrármérnök,
a gödöllői GATE Zöld
Klub alapító tagja

Marticsek József
vidékfejlesztési
programvezető

Meyndt Szilvia
programfelelős

Fehér Tamásné
könyvelő

Kunos Péter
rendszergazda

Szilágyi Árpád
polgári szolgálatos

Kosztolányi István
kurátor,
az Ökotárs Alapítvány
facilitátor csoportjának
vezető képviselője,
kertészmérnök

Potozky László
kurátor,
a Fundatia Petru Parteneriat
(az EPCE konzorcium romániai
tagszervezete) igazgatója,
biológus, tanár

A felügyelőbizottság tagjai

Csongor Anna
szociológus, tanár, az Autonómia Alapítvány igazgatója

Fodor Réka
kertészmérnök, könyvvizsgáló, az
Adó- és Közgazdasági Tanácsadó Kft. könyvvizsgálója

A környezeti partnerség konzorcium tagjai

Lengyelország

– **Polska Fundacja Partnerstwo dla Srodowiska**

Bracka 6/6, 31-005 Krakow, Poland

tel: +48-12-422-5088

fax: +48-12-429-4725

e-mail: biuro@epce.org.pl

<http://www.epce.org.pl>

Csehország

– **Nadace Partnerství**

Panska 7/9, 602 00 Brno, Czech Republic

tel: +420-5-4221-8350

fax: +420-5-4222-1744

e-mail: pship@ecn.cz

<http://www.ecn.cz/epce>

Szlovákia

– **Nadácia Ekopolis**

Robotnická 6, 97 400 Banská Bystrica, Slovakia

tel: +421-48-4328-114

fax: +421-48-4145-259

e-mail: epce@changenet.sk

<http://www.changenet.sk/ekopolis/>

Magyarország

– **Ökotárs Alapítvány**

1056 Budapest, Szerb utca 17-19.

Postai címünk

1463 Budapest, Pf. 931.

tel: +36 1 411-3500

fax: +36 1 411-3515

E-mail: info@okotars.hu

<http://www.okotars.hu>

Románia

– **Fundatia Pentru Partneriat**

Str. Harghita nr. 7 sc A. ap. 6, 4100 Miercurea-Ciuc,
Romania

tel: +40-266-310678;

fax: +40-266-310686

e-mail: epce@topnet.ro

<http://www.epce.ro>

Társ a Társban

Az Ökotárs Alapítvány egy nemzetközi konzorcium részeként, de önállóságát megőrizve mára a hazai zöld mozgalom meghatározó részévé vált, segítő kezet nyújtva olyan helyi kezdeményezésű csoportoknak, akik a környezeti ügyekben aktívan részt kívánnak venni. Védőhálója alatt számos civil kezdeményezés nőtte ki magát és vált meghatározóvá egy-egy régióban. E fejlődést az alapítvány nemcsak anyagi támogatással segítette elő, hanem szervezetépítő, a pályázatírás fortélyait átadó tréningekkel, vagy „egyszerűen” csak hasznos tanácsokkal. Az alapítvány mindig is teret adott a helyi vagy országos környezeti konfliktusok szereplőinek a megoldások keresésére, a párbeszédre. Fejlődése során olyan programokat is koordinált vagy támogatott szakmailag, amelyek a vidéken élők helybeli értékeinek aktív megőrzésében előremutatók. A hazai feladatok mellett sikerült mindazt megvalósítani, amiről a politika csak álmodott. A négy visegrádi ország irodái között valódi határokon átnyúló partnerség alakult ki. A konzorcium tagjainak tevékenysége nemcsak saját országaiban jelentős, hanem egymást megismerve, segítve, de saját értékeiket megőrizve határokon átnyúló programok szervezésére is törekednek.

Az alapítvány feladatai nem értek véget. A környezet ügye, a fenntartható fejlődés még most sem került értékrendszerünk megfelelő helyére. Fiatal demokráciánkban a civil szervezetekre még nagyobb feladat és felelősség hárul. Ezért az alapítvány kuratóriuma, munkatársai és tanácsadói tovább folytatják munkájukat ugyanazzal a hittel és erővel, ami az eddigieket is jellemezte.

Mint a kuratórium elnöke, ezúton is köszönöm mindazok támogatását és munkáját, akik az elmúlt években aktív részesei voltak az Ökotárs Alapítvány mindennapjainak. Remélem, az alapítvány több mint egy évtizedes tapasztalatait felhasználva, az új kihívásokkal szembenézve, továbbra is töretlenül fejlődik. Ezzel erősítve a hazai civil szervezetek helyzetét, környezetünk szerepét mindennapi életünkben.

Hartman Mátyás

Kuratóriumi elnök

Magunkról röviden

Az Ökotárs Alapítvány életében csak a változás állandó – mert sohasem tértünk ki a kihívások elől. Tizenhárom évvel ezelőtti első, lelkes lépéseink után jöttek a tanulás évei: **ki kellett alakítanunk adományozási és fejlesztő programjaink értékrendjét, munkamódszereit és technikáit**, meg kellett tanulnunk, hogyan létezzünk a hazai zöld mozgalommal együtt, de attól mégis külön, ismereteket, tapasztalatokat kellett gyűjtőnünk és elsajátítanunk arról, mit is jelenthet – vagy kellene, hogy jelentsen – a „civilség” fogalma Közép-Európa új társadalmában.

Mára felnőttünk, és újabb, az eddiginél mélyrehatóbb változások várnak ránk: alapvetően átalakul támogatói háttérünk, hiszen az Ökotársat létrehozó amerikai adományozó csoport legtöbb tagja – sok más nyugati forrással együtt – elhagyja a térséget, és így minket is.

Ha meg akarjuk őrizni az **Ökotársat** olyannak, amilyen ma és amilyenek a jövőben is látni szeretnénk – civil környezetvédelmi kezdeményezések, akciók és szervezetek **független, rugalmas és hatékony támogatójának** – nyitnunk kell: a civil társadalom más csoportjai, az üzleti élet és a nagyközönség felé egyaránt. Új látásmódra, szövetségesekre és támogatókra van szükségünk. Ez egyben tevékenységünk kiszélesedésével, új területek „felfedezésével” is

együtt jár, hiszen bármennyire is szívünkön viseljük a **környezet ügyét, a teljes civil szférának**, és általában **a demokrácia fejlődésének** ez csak egy szelete. E nyitással válik teljessé küldetésünk, úgy érezzük, „zöld” háttérünk kiváló alap a valóban fenntartható társadalom megteremtéséhez.

Idei jelentésünkben minderről olvashatnak bővebben: az első két fejezet a **saját forrásszerző kampányunkat** és a civil társadalom jogi-pénzügyi környezetének megreformálását célzó Civil társ, **Trust programot** mutatja be.

A változás mellett az állandóságot és a folyamatoságot képviselik **adományozási, képzési és fejlesztési programjaink**, amelyeket – ahelyett, hogy folyton önmagunkról beszéljünk – inkább a kedvezményezettek mutatnak be.

Beszámolóinkat „szokásos” adatok: az év folyamán kiosztott **adományok listája**, a pénzügyi táblázataink és a könyvvizsgálói jelentés zárják.

A Környezeti Partnerség Konzorcium forrásszerző kampánya

A kétezres évekre nyilvánvalóvá vált, hogy az évtizedes múltra visszatekintő közép-kelet-európai civil társadalmak pénzügyi háttere, támogatási környezete alapvető változásokon megy keresztül. Azok a külföldi – amerikai és nyugat-európai –, zömében független magán-, kisebb részben állami fejlesztési források, amelyek a rendszerváltás óta folyamatosan segítették a civil szervezetek létrejöttét, működését és tevékenységét, átrendezik prioritásaikat, és erőfeszítéseik javát a jövőben keletebbre (a volt Szovjetunió utódállamaiba) vagy éppen más földrészekre összpontosítják. Teszik ezt elsősorban azért, mert úgy látják, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozással közép-európai küldetésük véget ért, a civil mozgalmak számára immár más, nagyobb források is elérhetővé válnak, és a fejlett demokráciákban ki kell, hogy alakuljanak a hazai támogatási rendszerek is.

Közép-Európából nézve azonban természetesen egy kissé másképp látszik mindez. Az EU-csatlakozással még az eddig rendelkezésre álló, kifejezetten a civil társadalmak erősítését szolgáló alapok (például a

PHARE) is megszűnnek, és a szervezetek ezután már nemcsak hazai társaikkal, hanem a „régii” tagországok sokszor jóval nagyobb hagyományokkal rendelkező és erősebb szervezeteivel is versengeni kényszerülnek. Ráadásul e források jellemzően gazdaságfejlesztést és nem hangsúlyosan a demokrácia fejlesztését szolgálják, fő céljuk az állami feladatok átadása, és nem pedig a civil „kurázi” erősítése. Azt azonban alig hiheti bárki is, hogy az eltelt 13 év elégséges lett volna egy érett demokrácia kialakítására, az abban való állampolgári, intézményi viselkedésformák elsajátítására, napi gyakorlattá tételére.

Az induló uniós és hazai források hatékony kihasználására várhatóan csak a civil szervezetek kisebb, intézményesebb része lesz képes, míg az új kezdeményezések, a helyi csoportok könnyen kiszorulhatnak e rendszerekből. Az állam és főként az EU támogatási rendszerei ugyanis jóval nagyobb nagyságrendekben (több tízezer euró) gondolkodnak annál, mint amire a kis szervezeteknek igényük van, illetve amennyit kezelni képesek (ezer, kétezer euró). Emellett az állami támogatási programok természetüknél fogva bürokratikusak, és valószínűleg a jövőben is azok lesznek, ami nemegyszer azt eredményezi, hogy a támogatásban részesülő szervezeteknek külön adminisztratív és pénzügyi munkatársakat kell felvenniük, amit a legtöbb civil szervezet egyszerűen nem engedhet meg magának. Ezzel összefüggő nehézséget jelent az a követel-

mény is, hogy a források meghatározott hányadát – olykor akár azok ötven százalékát is – maguk teremtsék elő. Az utófinanszírozás terjedő gyakorlata, illetve az adományok átutalásában jelentkező rendszeres – többnyire strukturális és adminisztratív okokra visszavezethető – csúszások is állandó likviditási problémákat okoznak a legtöbb szervezetnek, amelyek általában alig rendelkeznek mozgósítható tartalékokkal. Végül, de nem utolsósorban vannak – és mindig is lesznek – olyan kérdések és tevékenységi körök, amelyek nem élveznek elsőbbséget a politikai napirenden, és így kicsi az esély arra, hogy támogatásra leljenek. A civil társadalom jelentős hányada mindig is „ellenzéki” természetű lesz, mivel olyan haladó eszméket képvisel, amelyeket a politika fősodra (még) nem vállalt fel. Bár fáradozásaik eredményei csak hosszú távon érnek be, fennmaradásuk létfontosságú, hiszen a jelentős, előre-mutatató társadalmi változásokat általában éppen az ilyen alulról szerveződő csoportosulások és mozgalmak indítják el.

A fenti problémák tudatában, a regionális Környezeti Partnerség Konzorcium, és benne az Ökotárs Alapítvány alapvető feladatának látja adományi programjainak, tevékenységének erősítését és hosszú távú fenntarthatóságának elérését. A változások azonban minket sem kerülnek el, hiszen a konzorcium alapadományozói is a térséget elhagyó független magánalapítványok köréhez tartoznak. A konzorcium létrehozásában aktív szerepet játszó,

és azt több mint egy évtizeden keresztül támogató amerikai alapítványok csoportjától kapott utolsó hároméves alaptámogatás 2003. év végén járt le. Bár annak köszönhetően, hogy egy-két korábbi támogatónk továbbra is aktív marad a térségben, adományi programunk háttere még néhány évre biztosítva van (ha némileg megváltozott formában is), egyértelmű, hogy új utakat kell keresnünk.

A **követendő példát** számunkra a minket is támogató **„klasszikus” amerikai magánalapítványok** jelentik, amelyek az alapító által biztosított tőke hozadékából finanszírozzák működésüket és tevékenységüket. Az Ökotárs – és a konzorcium többi alapítványa – már évekkel ezelőtt elindult ezen az úton: költséghatékony működésünk (amely természetesen nem az adományozás kárára történt) eredményeként már sikerült némi tartalékot felhalmoznunk. Ennek nagyságrendje azonban önmagában még távolról sem elegendő tevékenységünk és programjaink fenntartásához.

Helyzetünket átértékelve, egyik alaptámogatónk, a **Charles Stewart Mott Alapítvány** 2002 végén izgalmas kihívás elé állította a konzorcium tagjait: összesen 1 millió dolláros adománnyal járul hozzá az alapítványok **tőkésítéséhez**, amennyiben azok képesek az elkövetkező három évben ugyanennyit szintén tőkére előteremteni.

Ennek nyomán indult el 2003-ban a Környezeti Partnerség Konzorcium **nemzetközi forrásszerző kampánya**, és ezzel párhuzamosan az egyes

alapítványok **belföldi kampányai** is. A munkamódszerek kidolgozásában egy amerikai professzionális tanácsadó társaság, a Consultants Unlimited for Philanthropy segített. Két képzésen – áprilisban és decemberben – mutatták be az általuk alkalmazott, négy lépésből álló forrásszerzési módszert és segítették a konzorcium stratégiájának kidolgozását. Eközben, szeptemberben, munkába állt a konzorcium regionális forrásszerző munkatársa, valamint az egyes alapítványok is kijelölték a belföldi kampányokért felelős munkatársaikat. A forrásszerzést mind országos, mind regionális szinten erre a célra összehívott tanácsadó testületek segítik majd. Nem kétséges, hogy mind a kampány, mind annak hosszú távú célja – a klasszikus, saját tőkére alapuló alapítványok létrehozása – alapvetően úttörő és egyedi megközelítésmódot képvisel térségünkben, hiszen tudomásunk szerint ilyen alapon működő szervezet nincs Közép-Európában, de az ide vezető úton is kevesen indultak még el. Így a **kampány izgalmas kísérletnek is tekinthető egy amerikai modell közép-európai meghonosítására**. A térség civil társadalmi körében sem egyértelmű az elképzelés elfogadottsága, ami érthető is: a napi megélhetési gondokkal küszködő szervezetek számára elképzelhetetlen összegek látszólag passzív felhalmozásáról van szó, aminek gyümölcse csak hosszabb távon érik be. Mi azonban hisszük, hogy a Környezeti Partnerség Konzorcium alapítványai számára ez az egyik, mindenképpen

kipróbálásra érdemes út a jövőbeli fenntarthatóság felé. Támogatásszerzési erőfeszítéseink közepette sem fogunk azonban megfeledkezni alapvető küldetésünkről, a környezettudatos, demokratikus társadalom építéséről, sőt éppen ez kampánystratégiánk fő vezérlő elve. Különösen azért, mert minden áron el akarjuk kerülni a hozzánk hasonló szervezetekre leselkedő legfőbb csapdát: a saját adományozottaink, kedvezményezetteink versenytársaivá válást. Egyértelmű ugyanis, hogy a civil szervezetek számára elérhető európai és hazai támogatási lehetőségek között nem, vagy csak elvétve akad továbbadományozásra felhasználható „címkézetlen” pénz. E rendszerekhez elsősorban projektek lebonyolítására lehet pályázatot benyújtani, és nagy kérdés, hogy ezekre ki alkalmasabb: a konzorcium vagy eddigi támogatóitjai, az egyes szakterületekkel foglalkozó (környezetvédő) civil szervezetek?

Mindez azt is jelenti, hogy a forrásszerző kampánynak új területekre kell **összpontosítania**: a már alaposan feltérképezett alapítványok és állami források helyett elsősorban a **magánszférára**: az üzleti világra és az egyéni adományozásra. Ez pedig zömében új világot jelent számunkra: bár korábban is volt vállalati alapítványok által támogatott programunk (például a Honeywell Foundation iskolai energiahatékonysági programja), ezek inkább kivételt jelentettek, mint szabályt. Ez azonban nem lehet akadálya a vállalati szférával és a magánemberekkel való sikeres együttműködésnek.

Ez utóbbi első lépéseként, kísérleti jelleggel 2004-től az Ökotárs Alapítvány is elkezdte a személyi jövedelemadó 1%-ának gyűjtését, remélve, hogy ezzel az adományozási kedv általános növeléséhez is sikerül hozzájárulnia, maga és a teljes hazai civil társadalom hasznára.

Civil társ Trust programiroda

„Amíg van öntevékenység, addig van az emberiségnek reménye.”

Aurelio Peccei (a Római Klub alapítója):

A jövő a kezünkben van

„Ami összeköt minket, az sokkal fontosabb annál, mint ami elválaszt.”

Henryk Skolimowski:

Az öko-filozófia eredetéről

2000-ben öt nagy amerikai magánalapítvány: a C. S. Mott Foundation, Ford Foundation, a German Marshall Fund of the United States, a a Rockefeller Brothers Fund és a Soros Foundation egyedülálló, új kezdeményezést tett hét közép-európai országban: közös alapot hoztak létre **Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe** néven.

A független támogatók az 1990-es évek elején, közepén kulcsszerepet játszottak a térség civil társadalmainak talpra állításában és megerősítésében. Többségük azonban az ezredforduló után új prioritásokat állított maga elé, és fokozatosan leépíti (vagy le fogja építeni) programjait az EU-csatlakozás küszöbén álló országokban. De annak tudatában, hogy tevékenységük hirtelen megszűnése évtizedes civil fejlődési folyamat derékba törését okozhatja, az öt szervezet egyfajta búcsúalapként „adta össze” a

varsói székhellyel létrejött Trust Fund induló forrását, összesen 65 millió dollárt, amelyet 2010-ig 100 millióra szeretnének növelni.

A Trust alapvető célja a hét országban a civil szféra **fenntarthatóságának** növelése, azaz nem egyedi programok támogatását tartja szem előtt. Ennek érdekében az elkövetkező években három fő területre összpontosítja forrásai javát:

- intézményi adományozás a szervezeti fenntarthatóság növelése érdekében;
- intézményi kapacitásnövelés (képzések, tudásátadás);
- a civil szféra fenntarthatóságát elősegítő jogi, pénzügyi, szabályozási környezet megteremtése (érdekérvényesítés).

A program első körében olyan közvetítő, lebonyolító szervezeteknek nyújtanak támogatást, amelyek képesek e cél megvalósítása érdekében hathatósan tevékenykedni az adott országban. Szlovákia, Cseh- és Lengyelország után Magyarországon 2002-ben indult el a Trust program. Már ezt megelőzően, a hasonló támogatói háttérrel rendelkező hazai támogató és fejlesztő szervezetek informális párbeszédet kezdeményeztek azzal a céllal, hogy felmérjék: mely területeken van leginkább szükség a Trust támogatására, és hogyan lehetne ehhez a rendelkezésre álló forrásokat a leghatékonyabb módon felhasználni. Ez a nyolc alapítványt tömörítő csoport – amely-

ben természetesen az Ökotárs is aktív szerepet vállalt – **Független Támogatók Fóruma** (FTF) néven vált ismertté. Céljának elérése érdekében az FTF egyebek között regionális fórunsorozatot szervezett, hogy megismerje a civil szervezetek minél szélesebb körének problémáit és szükségleteit, szakértői megbeszéléseket kezdeményezett. A csoporton belül kisebb együttműködések is kialakultak: az Ökotárs például az Autonómia Alapítvánnyal, a Nonprofit Információs és Oktató Központtal (NIOK), valamint a Soros Alapítvánnyal közösen fejtette ki véleményét a Nemzeti Civil Alapprogram előkészítésével kapcsolatban. Ilyen előzmények után a Trust Fund végül 2003 tavaszán három FTF-tag szervezetet, a magyar Soros Alapítványt, a Civil Társadalom Fejlesztéséért Alapítványt, valamint az Ökotárs Alapítványt választotta ki (meghívásos pályázat keretében) céljainak előremozdítására.

Az **Ökotárs** a harmadik cél, **a civil szféra fenntarthatóságát elősegítő jogi, pénzügyi, szabályozási környezet megteremtését** szolgáló program megvalósítására kapott felkérést. Nem kevesebbre, mint egy átfogó jogi reform elindítására, amely kiküszöböli a civil szervezetekre vonatkozó jelenlegi szétaprózott jogszabályok következetlenségeit, ellentmondásait és hiányosságait, és elindul egy átlátható, stabil és „felhasználóbarát”, azaz a civil szervezetek körülményeinek, szükségleteinek megfelelő szabályozás felé. Szinte közhelynek számít – legalábbis a szavak szint-

jén – hogy egy erős, alulról szerveződő, az állampolgári öntevékenységet kifejező, közösségépítő civil szféra a modern demokratikus társadalmak nélkülözhetetlen pillére. A gyakorlatban azonban számtalan adminisztratív és jogi akadályon kell átküzdenie magát annak, aki szervezetet kíván létrehozni és törvényesen működtetni – olyannyira, hogy gyakran éppen a civil kurázi vész el a paragrafusok sűrűjében. Bár maguk a civil szervezetek leggyakrabban a pénzügyi problémákat említik a működésüket akadályozó fő tényezőként, sokszor éppen a jelenlegi merev, bürokratikus, gyakran életidegen szabályok nehezítik meg a forrásokhoz jutást is.

A magunkra vállalt feladat – amelyet az elkövetkező két és fél év alatt kell elvégeznünk – tehát nem csekély, de szerencsére nem is előzmények nélküli. A Trust Funddal való korábbi együttműködés során az Ökotárs maga is foglalkozott már ezekkel a kérdésekkel, de az elmúlt években más szervezetek, civil jogi műhelyek is létrejöttek, ami jelzi, hogy a probléma valóban súlyos, a megoldás pedig égetően szükséges. Ezek közül talán a legfontosabbak – de nem egyedüliek – a Nonprofit Szektor Analízis (NOSZA) program, valamint az Európai Nonprofit Jogi Központ, amelyek programunk megvalósításában is szorosan együttműködő partnereinkké váltak. Az általuk és általunk korábban már részletesen feltérképezett civil igények szerint kezdeményezzük a szférát érintő jogszabályi környezet – alapvető törvények, adó-, munka- és pénzügyi stb.

szabályozás – módosítását és folyamatos finomítását a fenntartható civil szektor érdekében.

A Trust program hosszú távú, átfogó célja egy olyan egységes és átlátható szabályozás létrehozása, amely megfelelően, és a maga helyén foglalkozik a civil szervezetek életének valamennyi, jogi szabályozást igénylő szempontjával. A teljesség igénye nélkül néhány olyan probléma, amelynek mindenképpen figyelmet kívánunk szentelni a program keretében:

□ A „nonprofit” és „civil” fogalmának tisztázása és elkülönítése – mi a különbség az alapítvány és a közalapítvány között?

□ A civil szervezetek bejegyzésének kérdései: megfelelőek, elegendőek-e a ma rendelkezésre álló lehetőségek (egyesület vagy alapítvány)?

□ A közhasznú jogállás problémái: mit kap az, aki közhasznú, és jó-e nekünk a kétféle fokozat (közhasznú és kiemelkedően közhasznú)?

□ A civil szervezetek számára hozzáférhető állami támogatási rendszerek, feladat-átvállalások átláthatósága: ki, mire és hogyan pályáztat?

□ Az adakozási kedv segítése adminisztratív és pénzügyi ösztönzőkkel: hány százalék az 1% és mit írhatunk le az adónkból?

Mindezzel természetesen együtt jár számos különböző törvény és rendelet folyamatos felülvizsgálata, konkrét javaslatok készítése és nyomon követése. De a munka már elindult: 2003-ban a Nemzeti Civil

Alapprogramról szóló törvény elfogadásának elősegítésével, majd az önkéntes tevékenységről szóló törvény előkészítésében való közreműködéssel és hasonló feladatok elvégzésével lefektettük a későbbi eredmények alapjait.

CIVIL TÁRS
Trust Programiroda

Adományi program

Az Ökotárs legrégebbi programja, az Általános adományi program immár több mint tíz éve, 1992 óta működik, azóta fokozatosan egészül ki más, tematikus támogatási rendszerekkel. Ezek közül leghosszabb ideje az Alternatíva az Atomenergiára program segíti az energetikai témákkal foglalkozó zöld szervezetek munkáját. Az Ökotárs Alapítvány adományi programjai keretében olyan tevékenységeket kíván támogatni, amelyek a környezet, a helyi közösség és az egész társadalom számára haszonnal járnak és a fenntartható fejlődést szolgálják.

A pályázatok kiválasztása során előnyben részesülnek azok a tervek, amelyek a problémák gyökereire rendszerszemléletű megoldásokat kínálnak, túllépve a szokásos környezetvédelmi szektor megközelítésen; növelik a zöld szervezetek társadalmi bázisát, tagságát, lakossági kapcsolataikat, társadalmi elismertségüket; illetve elősegítik a környezettudatos gondolkodás és életmód elterjedését, az emberek belső érését.

Zöld Fiatalok

A 2003-as év jelentős fejlődést hozott az immár 3 éve egyre lendületesebben tevékenykedő Zöld Fiatalok (ZÖFI) életében. Állandóan aktív csapatunk mintegy 20 tagúra bővült, a közvetlen, részvételi demokrácia elveinek megfelelő működési rendet dolgoztunk ki, és saját erőnkől irodát nyitottunk Budapesten.

Szemben a legtöbb hazai „zöld” civil szervezettel a ZÖFI nem a környezetvédelem egy-egy szakkérdésével foglalkozik. Munkánkban igyekszünk a hagyományos európai zöld értékrendszer teljes skáláját képviselni. Így a „klasszikus” környezet- és természetvédelem mellett ugyanilyen súlyúnak tekintjük a jogvédelem, a méltóságvédelem, a béke és az erőszak-ellenesség kérdéseit.

Célunk, hogy ráirányítsuk a közvélemény, és az azt formálók figyelmét a legkülönbözőbb ökológiai és társadalmi kérdésekre, problémákra és ezek összefüggéseire, illetve az ezekre adható innovatív-alternatív megoldásokra. Az Ökotárs Alapítvány támogatása segít elkészíteni a fenntartható kezdeményezések magyarországi szintereiről, személyiségeiről szóló, A mókuserék kijáratá munkacímű dokumentumfilmet. A film elsődleges

célja, hogy meg- és elismertesse azokat a radikálisan új életmód-mintákat, illetve szemléletet, amelyek megélése nélkül a fenntarthatóság csak pusztá szólam marad. A film a magyarországi ökofalvak (élőfalvak) világába enged bepillantást, és reméljük, inspirálja majd azokat a fiatalokat, akikben felmerül, hogy létezik alternatívája a nagyvárosi, fogyasztói társadalomnak.

Hegyvidéki Tavainkért Környezetvédelmi Egyesület

Egyesületünk fő célja a tavak, víztározók és vizes élőhelyek, egyéb felszíni és felszín alatti vizek védelme, természetes állapotának megőrzése, illetve annak visszaállítása. Önkormányzatokkal, iskolákkal együttműködve környezet- és természetvédelmi ismeretterjesztő rendezvényeket, szakköröket és táborokat szervezünk. A természeti értékek mentését, megóvását, a környezeti állapot javítását szolgáló akcióinkba a lakosságot és a diákságot is bevonjuk. 1995-ben alakult egyesületünknek jelenleg közel 60 tagja vesz részt aktívan munkánkban. 2003-ban a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nádasd-völgyi településeket érintő, védelemre szoruló vízbázisú Hódos-patak környezeti rehabilitációját, és a vizes élőhelyek fenntartható hasznosításának megalapozását tűztük ki célul. A meder és környezetének megtisztítása után a megmaradt sárga fűz élőhelyét bővítjük, hogy az ismét nagy számban

elterjedhessen. A fűz szűrő, víztisztító hatása fontos szerepet játszik az elért állapot fenntartásában. Megtelepedése egyben lehetőséget is ad a patak mellett élő, szociálisan hátrányos, de a kézműves-séget, a kosár-, ajándéktárgy és kisbútor fonást még ismerő roma és magyar családoknak, hogy a természetes alapanyagokat felhasználó, a környezetet nem károsító, a fenntarthatóságra épülő tevékenységükkel jövedelmet teremtsenek családjaik számára. A roma emberek természethez való ragaszkó-

dását és a kézműves tudás átadásának lehetőségét kihasználva ez a tudás és akarat lehet az alapja a fenntartható környezeti, szociális és egészségügyi, gazdasági és kulturális fejlődésnek, az ezt megalapozó természetvédelmi kezdeményezésnek. Programunkat az Ökotárs Alapítvány a pénzügyi támogatáson kívül folyamatos szakmai segítséget nyújtó munkatársi gárdájával is segíti, szem előtt tartva a vállalt feladatokat, a környezet- és természetvédelmet, a fenntarthatóságot. Ez megkönnyíti munkánkat, mert egyesületünk működéséhez, programjaink megvalósításához, akár csak információk, kiadványok beszerzésével, egyéb problémák megoldásával segítséget kérhetünk egy igen nagy hagyományú adományozó szervezettől, akik kapcsolatot teremtenek a civil szféra jelentős hányadával.

Tudatos Vásárlók Egyesülete

A Tudatos Vásárlók Egyesületét (TVE)

2002 tavaszán hozta létre fiatal, az etikus fogyasztás iránt elkötelezett közgazdász csapatunk. Egyesületünk célja, hogy Magyarországon népszerűsítsük és támogassuk a tudatos vásárlói magatartást, azt, hogy a fogyasztók vásárlói döntéseiket körültekintően, ne csak a szokásos ár-minőség szempontokra alapozva hozzák meg, de vegyék figyelembe többek között például az adott termék gyártójának környezeti, társadalmi eredményeit vagy a termék hatását az egészségre.

Meggyőződésünk, hogy az értékalapú szempontok szerint hozott tudatos vásárlói döntések elősegítik egy élhetőbb világ és egy ökológiailag fenntartható gazdaság kialakulását, amelyben a vállalatok nem a környezetvédelmi költségeken spórolva igyekeznek költségelőnyt elérni, és nem arra törekednek, hogy egyre hitványabb és feleslegesebb termékek fogyasztására vegyenek rá minket grandiózus reklámkampányaikkal, hanem jó minőségű, egészséges és valódi szükségleteket kielégítő javak előállításában, valamint felelős magatartásban és kiválóságban versengenek. Ehhez azonban az szükséges, hogy az emberek mint vásárlók újfajta érzékenységet és értékrendet fejlesszenek ki magukban, és juttassanak érvényre fogyasztói döntéseikben.

A cél érdekében végzett munkánk közül két területet szeretnénk kiemelni: a Tudatos Vásárló című internetes magazint (www.tudatosvasarlo.hu),

amelynek nyomtatott változata is elindul 2004 folyamán, valamint Naomi Klein világhírű bestsellerének, a NO LOGO-nak magyar nyelvű kiadását, és az ehhez kapcsolódó eseményeket. A könyv az Ökotárs Alapítvány támogatásával várhatóan 2004 tavaszán jelenik meg, az eseményekről az interneten a www.nologo.hu oldalon adunk tájékoztatást.

Az Ökotárs Alapítvány egyike volt azoknak az adományozóknak, akik kezdettől fogva bizalmat szavaztak fiatal egyesületünknek, és amelyek pénzügyi támogatásaikkal és jó tanácsaikkal segítették a TVE-nek megtenni az első lépéseket az életerős civil szervezetté válás rögzös útján. Köszönjük!

Képzési program

Az Ökotárs Alapítvány másodikként, 1993-ban indult programjának célja a civil társadalom és azon belül a zöld szervezetek erősítése szervezetfejlesztéssel.

Ennek érdekében az alapítvány képzőinek csoportja az elmúlt évtizedben változatos eszközökkel – a legkülönbözőbb témájú tréningekkel, hosszabb-rövidebb idejű konzultációkkal, módszertani fejlesztéssel – dolgozott együtt számos szervezettel.

A program filozófiájának fontos eleme az oktatók (facilitátorok) civil mozgalmi tapasztalata és a képzések részvételi módszere, vagyis a mindenkitől elvárt és mindenki számára adott aktív részvétel. 2003-ban a program a korábban felhalmozott tapasztalatok leszűrésére, átadására és kiszélesítésére összpontosított.

Ennek megfelelően esettanulmány-kötet formájában tettük közzé az öt éven át zajló Átfogó Szervezetfejlesztési (ÁSZ) Program tanulságait, amelyeket mind a szakmai közönség (a civil fejlesztők), mind maguk a szervezetek hasznosíthatnak. A folyamat további jelentős állomása volt egy új facilitátor csoport képzése, és a fejlesztő munkába való bevonása.

A kecskeméti Dél-alföldi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodában képzéssel és fejlesztéssel is foglalkoztam. Munkám során sokszor tapasztaltam, hogy a civil szervezetek sokféle problémával küzdenek, amelyek nagyon meghatározzák mindennapjaikat, hatékony működésüket. E problémák nemcsak jellegüket, de súlyosságukat tekintve is eltérőek, ezek érzékelése, a megoldáskeresés minden szervezetnél másként történt. Ezek a tapasztalatok megerősítettek abban, hogy e területen irodánknak erőfeszítéseket kell tennie. Személy szerint engem már régóta érdekelt a szervezetfejlesztés, de nem találtam ilyen irányú ismereteket és készségeket adó képzést. Szerettem volna tudatosan is segíteni a szervezeteknek abban, hogy saját útjukat járhassák, és az általuk kitűzött célokat megvalósíthassák. Ezen indíttatás alapján jelentkeztem az Ökotárs Alapítvány által meghirdetett facilitátorképzésre. Jelentkezésemkor még nem tudtam, milyen tudásra és milyen készségekre teszek szert a tanfolyamon, ám a tréningorozat felülmúlta minden elképzelésemet. Készségeinket a tréningen gyakorlatokkal is hatékonyan fejlesztették. Nagyon jó volt, hogy éles helyzetben kellett szervezetekkel dolgozni, ez is segítette a tapasztalatszerzést, illetve a megtanult elmélet gyakorlatban való kipróbálását és elmélyítését. A képzés nagyon sok dologra megtanított. Fejlesztette kreativitásomat az egyes módszerek rugalmas alkalmazásában. Gondolkodásformáló ereje segített

az árnyaltabb megértésben és toleránsabbá tett. Segített megérteni és átérezni az egyén szerepét, lehetőségeit a csoportban. Bepillantást nyújtott csoportjelenségekbe és -folyamatokba, hogy ezeket látva, tapasztalva hatékonyan tudjunk segíteni a későbbiekben.

Mindez sokat jelent a gyakorlatban, amikor a szervezetek problémáival foglalkozom. Az ismeretek és tapasztalatok révén megtanulhattam a tudatos, precíz és körültekintő tervezést. Ez a mai napig fontos számomra egy workshop lebonyolításánál. Munkám során nagyon széles körben tudom hasznosítani az itt tanultakat, sokszor olyan helyzetekben is, amelyekről azelőtt azt gondoltam, hogy nehezen megoldhatók, illetve azokat nem ilyen módszerekkel lehet kezelni. A képzés még jobban felkeltette érdeklődésemet a szervezetfejlesztés és a facilitátori munka iránt, és arra sarkall, hogy tovább képezzem magam ezen a területen.

Fontos számomra ez a munka, mert segítséget jelent a civil szerveződéseknek, csoportoknak és így közvetve erősíti a civil társadalmat, és életképes, demokratikus módon működő közösségek formálódhatnak. Fontos, mert facilitátornak lenni izgalmas, mozgalmas feladat.

Ezúton is szeretném megköszönni a képzés összes szervezőjének és résztvevőjének ezt a hangulatában is nagyon jó tréninget, hiszen remek kis csapat alakult ki a találkozások folyamán.

Nagy Péter

Vidékfejlesztési programok

A programok célja, hogy támogassák azoknak a helyi közösségeknek a környezettudatos fejlesztési terveit, amelyek az adott térség fenntartható társadalmi, gazdasági fejlődését segítik a helyi kulturális és természeti értékek megőrzése, védelme érdekében. A program szeretné elősegíteni a különböző térségek közötti kapcsolati háló kialakulását, hogy lehetőséget teremtsen a kölcsönös ismeret- és tapasztalatcserére, integrált fejlődésre.

Borostyánkő út és Vidéki Élettér Program

Kacár-tanya, Szokolya

A Kacár-tanya a Börzsöny hegység lábainál, egy Szokolya falu széli magaslaton, fennsíkon található, ahonnan csodálatos kilátás nyílik körbe az egész vidékre. A tanyát – nevezhetnénk inkább gazdaságnak is – saját kétkezi munkával hoztuk létre sok év alatt.

Található itt kenyérsütő kemence, vízemelő szélkerék (a közelében egy kis tóval), „talpasház” – benne egy kovácműhely –, kerek alaprajzú ól, juhhodály, nádból épített pásztorkunyhók... és még sok-sok érdekesség.

Minden építmény természetes alapanyagokból készült, sárból, fából, szalmából, nádból, szénából stb., hiszen a legfontosabb vezérlőelv számunkra hagyományos népi kultúránk megőrzése, annak újratanítása és továbbadása gyerekeinknek, a következő generációnak. Az építmények nemcsak saját térségünk vonásait őrzik, hanem az egész országból mutatnak be jellegzetességeket.

A Kacár-tanya olyan hely, ahol kéz, láb, szem, fül és száj nem unatkozhat. Bőven találni elfoglaltságot a kovácműhelyben, a fazekaskorongnál, a szövőszéken és a fonóban, nemez-gyömöszölés, állatgondozás és -etetés közben. Aki pedig többre vágyik, száncshat, vethet, arathat, csépelhet és örölhet... Fedhet tetőt, építhet vályogfalat, pásztorkunyhót.

Mindennek köszönhetően mára a tanya a térség ismert turisztikai célpontjává, oktatási- és bemutatóhelyévé vált, évente mintegy 3000 látogatót fogad. Mesterségeinket az öregektől tanultuk –

akiknek mindennapjaihoz tartozott az ősi tudás. Folyamatosan törekszünk arra, hogy összegyűjtsük (és megvalósítsuk!) a még elérhető sok mesterségbeli fogást, mely népünk ősi kincse. Ebben a munkában segít bennünket az Ökotárs Alapítvány is. Támogatásával vált lehetővé egy muzeális cséplőgép megvásárlása, ami hozzájárul a tanya kínálatának bővítéséhez.

A megújuló energiaforrások – közösen kidolgozott – hasznosítása és bemutatása (napkollektorok és -elemek, szélérőgépek) pedig a régi és mai technológia összekötését, együttélését példázza. Programjaink immár a világhálón is fellelhetők, az Ökotárs támogatásával készült honlapon (www.extra.hu/kacar).

Élményporták a Zselicben

A Bányai Panoráma Egyesület 1989-ben alakult azért, hogy megmentsen egy kis zselici falut, Bányát a pusztulástól. Az évek folyamán az egyesület folyamatosan kiterjesztette tevékenységét számos zselici falura, s így a kistérség meghatározó területfejlesztési gócpontjává, „stratégiai konyhájává” vált. Célunk az elmaradott és hátrányos helyzetű zselici falvak megmentése, fejlesztése ter-

mészeti és kulturális értékeiknek megőrzésével, valamint a falusi közösségek erősítése és a fiatalok vonzása és megtartása a Zselicben. Egyik legjelentősebb programunk az élményporták kialakítása, amit 2001 decemberében indítottunk el 22 zselici faluban. Ennek célja, hogy a falvakban élő családok számára esélyt adjon az emberibb életre, megélhetést nyújtson, célt adjon, arculatot formáljon, szellemi erőforrást vigyen a falvakba, családi vállalkozásokat, szolgáltatási rendszereket hozzon létre, építsen a fiatalokra és az értelmiségiekre.

A program a hátrányos helyzetben lévő családokat célozza meg, elsősorban olyanokat, ahol egy vagy két munkanélküli, és eltartott is van a családban. Nekik segítünk családi vállalkozásokat, élményportákat létrehozni.

Az élményporták egyben turisztikai szolgáltatások is, melyek színesítik a térség programkínálatát. A falusi portákon a látogatók aktívan megismerhetik a falusi élet elemeit, hagyományait. Bemutatják a hagyományos paraszti gazdálkodást, a kézművességet, helytörténeti és

néprajzi anyagokat; a térség hagyományos termékeit és gyűjthető gyógynövényeit. De jellegzetes italokat és ételeket, mint a langalót, gánicát meg is kóstolhatja a vendég, és a hagyományos falusi állatokkal is testközelbe kerülhetnek az érdeklődők az állatbemutató és simogató helyeken.

Az élményporta program országos viszonylatban egyedülálló, mint a értékű program, amely ha beteljesíti céljait, vagyis segíti a nehéz helyzetben lévő falusi emberek életminőségének javítását, jövedelemhez való jutását és a lakóhelyükhöz való kötődésük megőrzését, más, hasonló nehézségekkel küzdő térségek felemelkedéséhez is hozzájárulhat. Természetesen még hosszú az út a program végső finomításáig, formálódásáig, míg az egyes porták önállóan, saját erőből, törvényes keretek között hosszú távon fenn tudnak maradni. Ebben a folyamatban támogat bennünket az Ökotárs Alapít-

vány is, a porták kiválasztását, elindítását segítő portamenedzseri hálózat kiépítéséhez való hozzájárulásával.

Technikai segítségnyújtás

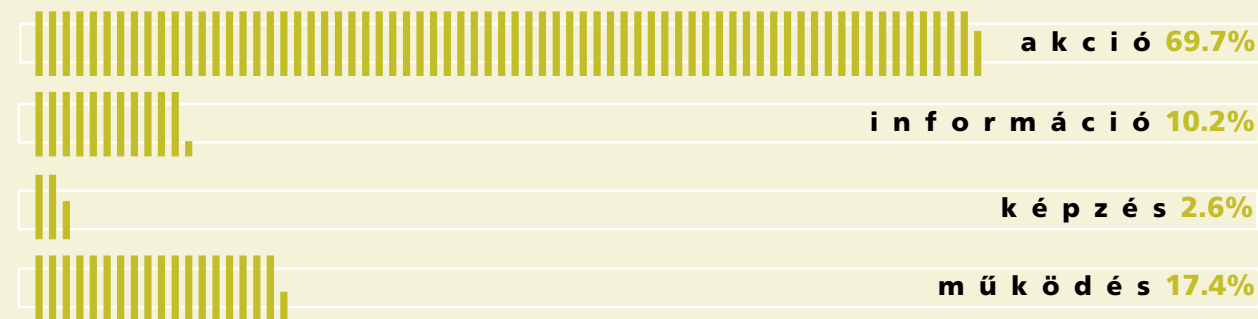
Az Ökotárs Alapítvány adományai a kezdetektől fogva kiegészültek a technikai segítségnyújtás elemeivel. A pénzügyi támogatás önmagában ugyanis nem feltétlenül vezet a szervezetek megerősítéséhez, hatékonyságuk növeléséhez, ha hiányzik az ehhez szükséges tudás, szakértelem és kapcsolatok. Munkánkban ez a talán kevésbé látványos, de annál lényegesebb eleme az Ökotárs egész történetét végigkíséri: igény esetén jogi vagy szakértői segítség felkutatásával, sajtókapcsolatokkal, együttműködő partnerek megkeresésével, alkalmanként technikai berendezéseink rendelkezésre bocsátásával (például internet-hozzáférés) segítjük az általunk támogatott szervezeteket.

E tevékenységet nagyon nehéz számok vagy kézzelfogható eredmények formájában megjeleníteni, hiszen saját programja mellett valamennyi munkatárs kiveszi részét ebből a feladatból: telefonszámokat ad meg, neveket, szervezeteket, információforrásokat keres és ajánl. A támogatott szervezet számára azonban a segítségnyújtás e formája egyenértékű, sőt egyes esetekben akár értékesebb is lehet a forintban kapott adománynál, hiszen például egy környezeti konfliktus peres úton való megoldása esetén kulcsfontosságú lépés a megfelelő ügyvéd felkutatása – ebben segíthetünk mi.

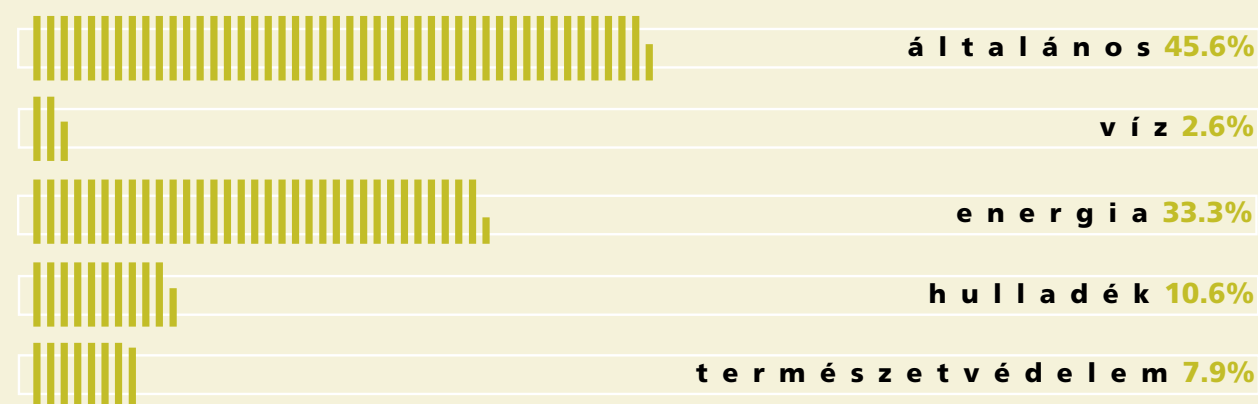
Az ilyen, döntően konkrét kérésekre válaszoló, reaktív tevékenységek mellett azonban pro-aktívan is igyekszünk segíteni a zöldek munkáját, elsősorban találkozási, együttműködési alkalmak és fórumok teremtésével. Irodánk tágas tárgyalója egyre több szervezet egyre több rendezvényének – sajtótájékoztatóknak, kisebb összejöveteleknek – ad otthont. Saját szervezésű rendezvényeink közül a legnagyobb múltra „utolsó szerdai” fórunsorozatunk tekint vissza. A minden hónap végén megrendezett, nyitott találkozók lehetőséget adnak a zöld mozgalom képviselőinek az aktuális ügyekről való eszmecsere-re, de sokszor az államigazgatás tagjaival való találkozásra, „szembesülésre” is. 2003-ban hét ilyen fórumra került sor. Az érdeklődés és a részvétel mértéke, a napirendre került témák közérdekűsége egyértelműen jelzi, hogy igény és szükség van e hagyomány folytatására. Arról nem is beszélve, hogy a találkozóról készülő emlékeztető, amely mintegy 180 szervezethez jut el, sok, főként vidéki csoport számára a fejleményekkel, hírekkel való lépéstartás, tájékozódás fontos eszköze.

Adományi listák

Adományaink típus szerinti megoszlása

Adományaink témakör szerinti megoszlása

Adományi listák

Általános adományi program

Állampolgári Természetvédelmi Járőrszolgálat, Budapest – 307 500 Ft

Az Ökotárs egy olyan, több témát felölelő filmsorozat elkészítését támogatta, amely növelni tudja azok számát, akik megismerve a természet szépségét, megértik védelmének fontosságát.

Beretzk Péter Természetvédelmi Klub Egyesület, Röske – 250 000 Ft

A térség jelentős természeti értékeit tanösvény kialakításával kívánja bemutatni a szervezet. Az Ökotárs a tanösvény útvonalaihoz készülő szakmai vezető füzet nyomdai költségeihez járult hozzá.

Csermely Környezetvédelmi Egyesület, Szeged – 182 000 Ft

A 2003-ban alakult szervezet a működéshez szükséges internet hozzáférésre és működési költségekhez kért és kapott támogatást az Ökotárstól.

Független Ökológiai Központ Alapítvány – 300 000 Ft

A zöld szervezetek korai kiadványainak nagy része csak kis példányszámban jelent meg, amelyek elektronikus formában elérhetővé válását támogatta az Ökotárs.

GALGA Természet- és Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület, Galgahévíz – 200 000 Ft

Az egyesület célja a Galga menti természeti és épített környezet harmonikus örökül hagyása. Az Ökotárs a szervezet működési költségeihez járult hozzá.

GAIA Ökológiai Filmújság, Budapest – 300 000 Ft

Az M1 tévécsatornán jelentkező műsor a Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozójának összefoglalóját mutatta be. Az Ökotárs a film készítésének és utómunkálatainak költségeihez járult hozzá.

Gyíkpohár Környezetvédelmi Alapítvány, Gödöllő – 200 000 Ft

Az ifjabb generációt megszólító szervezet az Ökotárstól működési támogatást nyert környezetvédelmi kampányok, akciók szervezésére, oktatófilmek és televíziós műsorok készítésére.

Hajdúböszörményi Ifjúsági Természetvédő Kör, Hajdúböszörmény – 300 000 Ft

A szervezet célja a természetközeli szennyvíztisztítás népszerűsítése és alkalmazásának elősegítése az észak-alföldi régióban. Az Ökotárs a szakmai tanulmányutak költségéhez járult hozzá.

Hatvani Környezetvédő Egyesület, Hatvan – 150 000 Ft

Az Ökotárs Zöld Sarok programjukat támogatta: a városi könyvtárban kialakított környezetvédelmi olvasósarok a környezetvédelem és az egyesület népszerűségének növekedését is elősegíti.

Hatvani Környezetvédő Egyesület, Hatvan – 150 000 Ft

A 2000 példányban megjelenő Hatvani Zöld Hírek kiadásához kért segítséget az egyesület. Az Ökotárs a nyomdai költségekhez járult hozzá.

Hegyvidéki Tavainkért Környezetvédelmi Egyesület, Miskolc-Járdánháza – 350 000 Ft

Az Ökotárs a Hódos-patak környezeti rehabilitációját támogatta, a szennyező források feltérképezését, a patak tisztítását, és az ehhez kapcsolódó tréning költségeihez járult hozzá.

Ibrány és Térsége Természetvédelmi Egyesület, Ibrány – 40 000 Ft

Az egyesület helyben élőknek szervezett négyrészes ismeretterjesztő előadássorozatát támogatta az Ökotárs.

Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetsége Csepeli Kertbarát Kör, Budapest – 100 000 Ft

A helyi védettséget élvező Kis-Duna-öböl parti ifjúsági táborba tervezett Madarak és Fák Napját népszerűsítő szóróanyagok, gyermekrajz-verseny és szakmai anyagok költségeihez járult hozzá az Ökotárs.

Kertvárosi Lakók Egyesülete, Kecskemét – 450 000 Ft

A szervezet a városszéli gyepes, vízállásos terület természetes állapotának helyreállítására és erdei tanórák tartására pályázott. Az Ökotárs a program működési költségeihez járult hozzá.

Kismarosi Teleház, Kismaros – 30 000 Ft

A település teleháza számos környezet- és természetvédelmi programot is megvalósít. Az Ökotárs „A nonprofit szervezetek fenntarthatósága, függetlensége” című fórum szervezési költségeihez járult hozzá.

Koliszka-Bölcső Nemzetközi Alapítvány, Budapest – 2 000 000 Ft, hitel

Az Ökotárs a csernobili veszélyeztetett területeken élő gyerekek magyarországi táboroztatásának megrendezési költségeit hitelezte meg.

Kőrös Klub, Békéscsaba – 190 000 Ft

Az Ökotárs támogatása a dél-kelet-alföldi táj biológiai sokféleségének, változatosságának megőrzését és növelését kitűző program megvalósítását segítette.

Kulturális Innovációs Alapítvány, Budapest – 60 000 Ft

Az alapítvány könyvtára a ma már dokumentumértékű, régebbi humánökológiai témájú kiadványok elektronikus feldolgozásához kezdett hozzá. Az Ökotárs támogatása a gépelés költségét fedezte.

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Tolna Megyei Csoport, Szekszárd – 240 000 Ft

A több ornitológiai és természetvédelmi programot koordináló, és Természetvédelmi Szolgáltató Irodát is működtető csoport tevékenységét az Ökotárs az iroda vezetőjének bérével támogatta.

Mély Mosoly Alapítvány, Budapest – 50 000 Ft

Az alapítvány harmadszor szervezte meg a Föld Napján erdőtakarítási akcióját, most a Széchenyi hegyen és környékén. Az Ökotárs a költségekhez járult hozzá.

NOÉ Bárkája Egyesület, Pécs – 60 000 Ft

A szervezet célja a veszélyeztetett gyógynövények, elfeledett kultúrnövények védelme és a régi kolostori kertek hagyományának újjáélesztése. Az Ökotárs szakkönyvek vásárlását támogatta.

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Miskolc – 300 000 Ft

Az alapítvány programja a megyében élő „zöld” családok hálózatának létrejöttét, a fenntartható fogyasztás elterjedését segíti. Az Ökotárs a program költségeihez járult hozzá.

Ökoszolgálat Alapítvány, Budapest – 252 000 Ft

Az alapítvány munkatársai belső problémáik megoldása érdekében szervezetfejlesztésbe kezdtek. A külső facilitátor segítségével zajló folyamat 2003-ban sikeresen lezárult.

Őri Alapítvány, Óriszentpéter – 450 000 Ft, hitel

Az Ökotárs az általa már többször támogatott, Soós Ferenc: Gabonák dicsérete című nagy sikerű könyvének harmadik kiadásához járult hozzá visszatérítendő adományával.

Palocsa Egyesület Élő Környezetünk Helyreállításáért, Nagykőrű – 781 650 Ft

A Tisza menti ártéri gazdálkodás felelevenítésére létrejött egyesület programvezetőjének félévi bérköltségét nyerte el pályázatával az Ökotárstól.

Rákoscsaba-Újtelepért Egyesület, Budapest – 90 000 Ft

A helyi ügyekben (M0, M3 autópályák építése, rendezési tervek) tevékenykedő szervezet munkáját az Ökotárs működési költségeinek fedezésével segítette.

Rekettye Táj- és Természetkutató Egyesület, Budapest – 245 000 Ft

A szervezet természet- és tájvédelemről, helyi védetté nyilvánítási eljárásról tájékoztató, valamint egyesületi információkat nyújtó internetes tanácsadó oldal létrehozására kapott támogatást.

REX Kutyaotthon Alapítvány, Budapest – 480 000 Ft

Az Ökotárs támogatása az állatvédő szervezet fejlődését és ismertségét növelő szakmai tanácsadó alkalmazását tette lehetővé.

Rügyecskék Ember- és Környezetvédelmi Alapítvány, Budapest – 650 000 Ft + 200 000 Ft hitel

A kormányzati támogatás késése miatt adott áthidaló hitelen kívül az Ökotárs támogatta a zöld szervezetek tagjainak indított, 2004 januárjáig tartó webszerkesztő tanfolyamukat.

Sárközy Péter Alapítvány, Budapest – 300 000 Ft, hitel

Az alapítvány 2003-ban a Biogazda füzetek második számát, a Biokalendáriumot adta ki az Ökotárs segítségével.

Szelíd Energia Alapítvány, Budapest – 90 000 Ft

A mosószeres környezeti hatásait értékelő „Hogyan mosunk, hogyan mossunk” című kiadvány megjelenése óta eltelt 3 év változásait vizsgálja a program az Ökotárs támogatásával.

Szeméttelp Baráti Kör Egyesület, Borsosgyőr – 50 000 Ft

A szervezet tíz éve küzd a település melletti illegális hulladéklerakó ellen, ahol egy kisebb megtisztított területen minden év május elsején „Szeméttelp Napokat” tartanak, most az Ökotárs támogatásával.

Tavirózsa Környezet- és Természetvédő Egyesület, Veresegyház – 174 000 Ft

A Szódrákosi-patak vízgyűjtőjének, vizes élőhelyeinek állapotfelméréséhez, az élőhelyek rehabilitációjához a hatóságokat és a lakosságot mozgósító programot támogatta az Ökotárs.

Tölgy Természetvédelmi Egyesület, Gödöllő – 81 000 Ft

Egy multinacionális áruházlánc helyi megtelepedése elleni kampányhoz az Ökotárs a szóróanyagok, matricák, sokszorosítás, a teremberlet, valamint a rezi költségeivel járult hozzá.

Tudatos Vásárlók Egyesülete, Budapest – 600 000 Ft

Az ökológiailag és társadalmilag tudatos vásárlói magatartást, életmódot népszerűsítő egyesület Tudatos Vásárlói Portálját bővíti a termékek környezeti jellemzőit tartalmazó adatbázis létrehozásával.

Ürömi Baráti Társasága, Üröm – 180 000 Ft

Az önkormányzat helyi lapjában környezetvédelmi oldal szerkesztésére kaptak lehetőséget, melyhez technikai eszközök beszerzésével nyújtott segítséget az Ökotárs.

Zöld Fiatalok, Budapest – 300 000 Ft

A szervezet a film és az internet segítségével kívánja a fenntartható fejlődés gondolatát népszerűsíteni. Az Ökotárs ehhez egy kamera vásárlásával járult hozzá.

Zöld Pont Egyesület, Jászapáti – 450 000 Ft

Az aktív környezetvédelmet folytató, elsősorban a település szeméttelpének felszámolását, és annak egészségi hatásait vizsgáló egyesület működési költségeit támogatta az Ökotárs.

Közép-Európai Örökség Díj**Kengyeli Gyalogos Egyesület, Kengyel – 228 000 Ft**

Az egyesület a Környezeti Partnerség Konzorcium 2002 óta adományozott díjának egyik győztese, eddigi munkájának elismerése jeléül.

Szervezetek fenntarthatóságát növelő program**Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület, Veszprém – 1 000 000 Ft****Dorogi Környezetvédelmi Egyesület, Dorog – 1 000 000 Ft****Rügyecskék Alapítvány, Budapest – 1 000 000 Ft**

A benyújtott, legalább két évre szóló stratégiai tervek alapján minden nyertes szervezet kötetlenül felhasználható támogatásban részesült.

Az alábbi szervezetek bár anyagi támogatást nem kaptak, díjmentesen részt vehetnek az Ökotárs Alapítvány által szervezett „Szervezeti fenntarthatóság” képzésen:

Állatbarát Alapítvány

Bakonyalja Környezetvédelmi Egyesület

Biokultúra Egyesület

Dél-Magyarországi Regionális Környezetvédelmi és Környezetfejlesztési Alapítvány

Független Ökológiai Központ Alapítvány

Gaja Környezetvédő Egyesület

Hatvani Környezetvédő Egyesület

Holocén Természetvédelmi Egyesület

Istenkúti Közösségért Egyesület

Kertvárosi Lakók Egyesülete

Magyar Környezeti Nevelési Egyesület

Magosfa Környezeti Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány

Nyitott Kert Alapítvány

Ökoszolgálat Alapítvány

Palocsa Egyesület

Pécsi Túrakerékpáros és Környezetvédő Klub

Rákoscscaba-Újtelepért Egyesület

Tudatos Vásárlók Egyesülete

Zöld Akció Egyesület

Zöld Pont Alapítvány

Alternatíva az Atomenergiára program

Energia Klub – 10 910 euró

Közös együttműködési pályázat keretében a szervezet közép- és kelet-európai, valamint EU-beli partnerekkel közösen értékelte a térség, valamint az unió nukleáris szektorának változásait, törekedve a társadalmi tudatosság növelésére.

Energia Klub – 3 275000 Ft

A pályázat a Paksi Atomerőmű kapacitás-kiváltási tervének további kidolgozását, valamint a paksi kérdésben a hazai és nemzetközi antinukleáris mozgalom koordinált mozgósítását célozta meg.

E-Misszió Egyesület, Nyíregyháza – 600 000 Ft

Az egyesület 2003 őszén egy, a nukleáris energia szerepét és veszélyeit bemutató egyhetes rendezvénysorozatot szervezett a Nyíregyházi Főiskolán a főiskolai Zöld Kör segítségével.

Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület, Szeged – 700 000 Ft

Az egyesület a nyíregyházi rendezvényhez kapcsolódva rajzversenyt hirdetett, valamint a Szegedi Egyetemen fórumot tartott az atomenergiáról Érvek és ellenérvek címmel.

Pécsi Zöld Kör, Pécs – 925 000 Ft

A szervezet a témában szakmai előadássorozatot, szakmai tanulmányi kirándulásokat és médiatevékenységet valósított meg az év során.

Vidékfejlesztési programok

Bányai Panoráma Egyesület, Bánya – 500 000 Ft

A zselici aprófalvak, a helyi turizmus fejlesztéséért küzdő egyesületet a turistákat a látnivalókról, természeti értékekről stb. tájékoztató információs táblák felállításában támogatta az Ökotárs.

Ecsenyért Alapítvány, Ecseny – 199 500 Ft + 100 000 Ft

A zselici falu számos népi építészeti ritkaságának és értékének feltérképezéséhez, felméréséhez, valamint az összegyűlt adatok kiadásához járult hozzá az Ökotárs adományaival.

Energia Klub, Budapest – 100 000 Ft + 75 000 Ft

Az Ökotárs támogatásával az egyesület a zselici falvakban helyi Energia Brigádokat hozott létre. Két iskola karbantartói elméleti és gyakorlati tréningen vettek részt, majd szigetelték a helyi intézmények (például iskola) nyílászáróit.

Ipoly Unió, Balassagyarmat – 300 000 Ft

A Balassagyarmat melletti oktatóközpontjuk energiahatékonysági szemléletformáló programjának gyakorlati képzését egy komplett napkollektor rendszer kiépítésével támogatta az Ökotárs.

Kacár-tanya, Szokolya – 1 000 000 Ft, hitel

A hitel a tanyán működő erdei iskola komplex, megújuló energiára alapozott energiaellátó rendszerének kiépítésére szolgál; a rendszer egy alternatív energiahasználati módokat szemléltető program része lesz.

Kacár-tanya, Szokolya – 150 000 Ft

A népi mesterségeket és épületeket bemutató tanyán végigkísérhető a kenyér életútja a búzától a sütésig. Ehhez nyújtott segítséget az Ökotárs egy muzeális cséplőgép megvásárlásával.

Lanius Természetvédelmi Egyesület, Nagykanizsa – 665 000 Ft

A horvátországi útvonal folytatásaként kerékpáros túraútvonalat tervez az egyesület a Dráva mentén. A kivitelezés része az útvonal kijelölése, közúti és térképes áttekintő táblák kihelyezése, ehhez járult hozzá az Ökotárs.

Sárközy Péter Alapítvány, Budapest – 650 000 Ft + 300 000 Ft

Az Ökotárs adományai a biokalendárium-füzetek kiadásához, valamint egy bioéletmód tanfolyam megrendezéséhez járultak hozzá.

Sportaktív Egyesület, Budapest – 1 000 000 Ft

Az egyesület a Dunakanyar egységes kerékpáros-turisztikai rendszerének kialakítása során 30, rönkfából készített információs táblát helyezett ki a kerékpárút mentén az Ökotárs támogatásával.

Rekettye Táj- és Természetkutató Egyesület, Budapest – 350 000 Ft

A Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal közös együttműködésben az egyesület 10, rönkfából készített információs táblát készített és helyezett el a nemzeti park tanösvényei mentén az Ökotárs támogatásával.

Vigadóhegyi Borút Egyesület, Mosdós – 975 000 Ft

A zselici borosgazdák egyesülete a gazdák érdekképviselete és boruk minőségének javítása érdekében az Ökotárs segítségével borászati témájú előadássorozaton vehettek részt, valamint 10 acél borostartályt tudtak beszerezni.

Visnyeszéplaki Faluvédő Egyesület, Visnyeszéplak – 60 000 Ft

Az egyesület ősi magyar gyümölcsfajták védelme, megőrzése és termesztése programját az Ökotárs szakmai és gyakorlati eszközök beszerzésével támogatta.

Zselica Szövetség, Kaposvár – 840 000 Ft + 840 000 Ft, hitel

Az Energia Klubbal közös korábbi programsorozat nagy sikere alapján az Ökotárs egy főállású munkatárs bérét fedezi, akinek feladata az energiahatékonysági és megújuló energiákkal kapcsolatos tanácsadás és programszervezés.

Budapest XVII. kerületének biciklis fejlesztési programja – 831 946 Ft

Az Ökotárs iskolai természetvédelmi és kerékpározási tanulmányi versenyt hirdetett a XVII. kerület általános iskolásai számára, amelyen a kerület értékeit és lehetőségeit kellett bemutatni írott tanulmányban, illetve rajzokon. A verseny helyezettjei tanulmányi kiránduláson végigjárták a Borostyánkőút Program Krakkóig vezető útvonalát.

2003 évi mérleg

ESZKÖZÖK (Aktívák)

	Ezer forintban	
	Előző év	Tárgyév
A] Befektetett eszközök	111 551	140 716
I. Immateriális javak	65	34
II. Tárgyi eszközök	89 176	73 732
III. Befektetett pénzügyi eszközök	22 310	66 950
IV. Befektetett eszközök értékhelyesbítése	-	
B] Forgóeszközök	168 127	187 410
I. Készletek	407	307
II. Követelések	9 869	6 870
III. Értékpapírok	2 000	59 212
IV. Pénzeszközök	155 851	21 021
C] Aktív időbeli elhatárolások	9 813	4 959
Eszközök (Aktívák) összesen	289 491	333 085

FORRÁSOK (Passzívák)

D] Saját tőke	272 267	330 824
I. Induló tőke	200	200
II. Tőkeváltozás	272 067	272 067
V. Tárgyévi eredmény	-18 320	58 557
IV. Értékelési tartalék	8660	
E] Céltartalék		
F] Kötelezettségek	4 270	1 468
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek		
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	4 270	1 468
G] Passzív időbeli elhatárolások	4 294	793
Források összesen	289 491	333 085

2003 eredménykimutatás

	Ezer forintban		
A] Saját tőke nyitó összege			272067
B] Bevételek			
1. Közhasznú működésre kapott támogatás		503	
2. Pályázati úton elnyert támogatás		165 301	
3. Céltevékenység szerinti bevétel		1 763	
4. Vállalkozási bevétel		6 635	
5. Pénzügyi műveletek bevételei		23 312	
Összes bevétel			197 514
C] Költségek			
6. Bérek+terhei		120864	
7. Programköltségek		40 558	
Adományi program és általános segítségnyújtás	10 134		
Energia programok	1 436		
Képzési program	5 845		
Vidékfejlesztési programok	7 809		
Civil-Társ, TRUST programiroda	14 095		
Regionális forrásszerzések	1 239		
8. Kifizetett adományok		68 001*	
9. Tárgyi eszköz és amortizáció		4 464	
10. Pénzügyi műveletek költsége		7 395	
11. Egyéb ráfordítások		5 675	
Összes költség			138 957
D] Eredmény		58 557	
E] Tőkeváltozás eredménye			330 624
Induló tőke			200
Összes vagyon			330 824
Ebből áthuzodó programmaradvány			129 950
Megmaradó saját vagyon			200 874

* Az összeg tartalmazza az Ökotárs Alapítvány által megpályázott, majd a konzorcium lengyel, cseh, szlovák és román tagjainak továbbadott adományokat is.

Könyvvizsgálói jelentés

Független könyvvizsgálói jelentés

a Kuratórium számára az Ökotárs Alapítvány 2003. évi beszámolójának ellenőrzéséről

Elvégeztem az Ökotárs Alapítvány /1056 Budapest, Szerb u. 17-19./ mellékelt 2003. december 31-ei fordulónapra elkészített egyszerűsített közhasznú beszámolójának a vizsgálatát. A beszámoló mérlegében az **eszközök és források egyező végösszege 333.085eFt**, a tárgyévi eredmény **58.557eFt /közhasznú tevékenységből 53.969eFt nyereség, vállalkozási tevékenységből 4.588eFt nyereség/**.

Az éves beszámoló elkészítése az ügyvezetés felelőssége.

A könyvvizsgáló felelőssége a beszámoló /mérleg, eredménykimutatás és kiegészítő melléklet/ véleményezése a könyvvizsgálata alapján, valamint annak megítélése, hogy a közhasznúsági jelentés az éves beszámoló adataival összhangban van.

A könyvvizsgálatot a Magyarországon érvényben lévő törvények és jogszabályok alapján, valamint a Nemzeti Könyvvizsgálói Irányelvekkel összhangban hajtottam végre. A fenti irányelvek értelmében a könyvvizsgálat tervezése és elvégzése révén kellő biztonságot kell szereznem arról, hogy a beszámoló nem tartalmaz jelentős mértékű tévedéseket. A könyvvizsgálat magában foglalja a mérleg és az eredménykimutatás tényszámait és állításait alátámasztó bizonylatok mintavétel alapján történő vizsgálatát. Emellett tartalmazza az alkalmazott számviteli alapelvek megítélését, valamint a mérleg és az eredménykimutatás összeállításának átfogó értékelését.

Meggyőződésem, hogy munkám megfelelő alapot nyújt a független könyvvizsgálói vélemény /záradék/ megadásához.

“A közhasznú egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el. A közhasznú egyszerűsített éves beszámoló a közalapítvány vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.”

Budapest, 2004. március 10.

Entz Béláné
Bejegyzett könyvvizsgáló
MKVK reg.szám 003159

ENTZ BÉLÁNÉ
bejegyzett könyvvizsgáló
reg. szám: 003159
Budapest XII., Szamóca u. 3.
Tel.: 355-9686